

Els cinemes municipals

Per evitar que un municipi perdi el seu cinema i per aconseguir que aquest espai d'oci i entreteniment es conservi, de vegades l'Ajuntament decideix agafar-ne les regnes. En d'altres casos, el paper de l'Administració assegura una oferta cultural que el mercat comercial no cobriria. Parlem dels casos del Cinema Truffaut de Girona i el Cinema Casino de Begur.

Text > **CRISTINA CANTAL**, periodista

No hi ha grans projectes sense persones apassionades al darrere. El 1990 es va crear el Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona, un grup d'amants del cinema, alguns dels quals treballaven en mitjans de comunicació, que s'uniren per potenciar el fet cinematogràfic a Girona. A principis dels anys noranta no arribaven pel·lícules en versió original

subtitulada a la capital gironina i aquest col·lectiu va organitzar, amb els Cines Catalunya, la Setmana de la Crítica de Girona. «Durant tota una setmana, es van projectar des de clàssics fins a pel·lícules d'autor que difícilment arribaven a Girona en aquella època. Se'n van fer dues edicions i va ser la base perquè el col·lectiu es consolidés una mica. Van intentar que no només fos una setmana,

>> *La taquilla del Cinema Truffaut de Girona.*
(Autoria: CLAUDI VALENTI)

>> Xerrada prèvia a una projecció al Truffaut. (Autoria: CLAUDI VALENTÍ)

>> Cartellera exterior del Cinema Truffaut. (Autoria: GERARD BAGUÉ)

sinó que tinguessin la porta oberta per projectar aquestes pel·lícules més regularment», explica Carles Ribas, coordinador del Cinema Truffaut.

El 1992, el Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona es posà en contacte amb l'empresa del Cinema Modern i van arribar a un acord que els va permetre programar els divendres i els dissabtes la sala B del cinema, que, en aquell moment, rebia el nom de Cinema-estudi Truffaut. La resta de la setmana hi havia programació normal, però els caps de setmana els membres del col·lectiu s'encarregaven de la programació en versió original i de les presentacions de pel·lícules, llibres i conferències que es feien a la sala. Amb el temps, també es van organitzar actes amb la col·laboració de l'associació Naturalistes de Girona (amb motiu del Dia de la Terra), dels Grups de Recerca i Actuació amb Minories Culturals i Treballadors Estrangers - GRAMC (per la Setmana Intercultural), de l'Aliança

Francesa (projeccions de cinema francès) i del Front d'Alliberament Gai de Catalunya, entre d'altres.

Amb la proliferació de les sales de cinema a Girona, els propietaris del Cinema Modern van haver de tancar. El 4 de febrer de 1999, el Modern abaixà la persiana. «En aquest moment, el cinema va quedar abandonat i l'Ajuntament va decidir comprar tot l'edifici», afirma Ribas.

El Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona es va presentar al concurs per a la gestió del nou Cinema Truffaut i el va guanyar. Llavors va ser quan l'Ajuntament, davant d'aquest edifici de quatre plantes, molt costós de reformar, va decidir rehabilitar l'espai d'una de les sales i canviar l'entrada: tancar l'accés de sempre pel carrer Nou del Teatre i habilitar-ne un de nou pel carrer del Portal Nou. Només es va reformar la tercera planta, la resta es deixà igual, i el novembre del 2000 es va inaugurar el Cinema Truffaut gestionat pel Col·lectiu de Crítics, que, després de deu anys

d'experiència organitzant actes i programant pel·lícules en versió original subtitulada, es constituí legalment com a associació cultural sense ànim de lucre.

«En aquell moment jo estudiava història de l'art a la Universitat de Girona. En Pep Prieto em va dir que emprenien aquesta aventura i em va preguntar si m'hi volia unir. Hi vaig començar a treballar des del principi i, a partir del 2004, vaig passar a coordinar el Truffaut», rememora Ribas.

L'any 2001, el Cinema Truffaut de Girona va passar a formar part d'Europa Cinemas, una xarxa que es va crear des de la Unió Europea per potenciar el cinema europeu. «Europa Cinemas també convoca una subvenció, a la qual ens acollim cada any», puntualitza Ribas. El Truffaut va esdevenir seu oficial de la Filmoteca de Catalunya a Girona i l'any 2015 va crear, juntament amb altres cinemes de l'Estat espanyol, la xarxa CineArte. Cal destacar també el cicle de cinema relacionat amb el fet teatral que s'ofereix dins la programació de Temporada Alta.

Model de gestió del Cinema Truffaut

El Cinema Truffaut és municipal, propietat de l'Ajuntament de Girona, però el gestiona el Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona. «Aquest model de gestió està molt bé, tot i que en el seu moment va ser molt curiós. Estem parlant d'una propietat municipal gestionada per una associació privada sense ànim de lucre. Ara ja han sorgit altres propostes culturals semblants, però llavors aquesta tercera via de gestió era molt insòlita», exposa Ribas.

L'equipament cultural és, doncs, cinquanta per cent públic, cinquanta per cent privat. Se sustenta tant pel que genera el cinema en si mateix amb les entrades com per les aportacions que hi fa l'Ajuntament. Carles Ribas afirma que «el Truffaut mai hauria pogut sobreviure sense el suport municipal. Com a ens privat seria deficitari, i per això es va arribar a aquest acord».

Actualment, el Cinema Truffaut de Girona té d'equip tècnic Carles Ribas Blanché, Christian G. Carlos i Job Pons, i rep el suport del Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona, presidit per Guillem Terribas.

Vint mil espectadors l'any

«Com tots els cinemes d'Espanya, va viure una època de crisi entre el 2008 i el

2011. A partir del 2012 ha anat remuntant i les xifres tornen a ser semblants a les anteriors, però no iguals. Recordo que del 2000 al 2005 hi havia una ocupació molt alta a tots els cinemes, inclòs el Truffaut», rememora el coordinador. Actualment, segons Ribas, passen pel Truffaut al voltant de vint mil espectadors l'any. «Tenim un públic molt fidel, hi ha moltes persones que venen al cinema sense saber què veuran, perquè saben que el Truffaut és sinònim de garantia i que la pel·lícula que emetrà serà interessant. És el seu petit oasi de cinema a Girona.»

El Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona sempre ha tingut clar que «la funció principal és fer arribar a Girona totes aquelles pel·lícules que les multisales no absorbeixen, ja sigui perquè no poden o perquè consideren que són títols no gaire rendibles econòmicament parlant, i sempre en versió original subtítulada», explica Ribas. Al principi d'engegar aquest projecte, a part d'alguns cinemes de Barcelona i la seva àrea metropolitana, el Truffaut de Girona era l'únic de tot Catalunya que oferia una programació regular d'aquestes característiques. Això el converteix en un referent. Ara es poden trobar cinemes que ofereixen versió original subtítulada en altres localitats, com ara Lleida, Terrassa o la Garriga.

Puntualment, la programació del Cinema Truffaut també coincideix amb alguns títols que arriben a les multisales, quan es considera imprescindible que es puguin contemplar en versió original. «Per exemple, recordo *Babel*,

d'*Iñárritu*, que era una pel·lícula en què es parlava en set o vuit idiomes i, quan la veies doblada, tots parlaven en castellà. La gràcia de la pel·lícula era veure com un parlava anglès, l'altre japonès, l'altre castellà... Però això són casos puntuals, perquè també es vol marcar una distància entre les multisales i

>> *Dos muntatges de Temps de Flors al Cinema Modern.* (Autoria: GERARD BAGUÉ)

nosaltres, cadascú fa la seva funció i no s'ha de barrejar», detalla el coordinador del Cinema Truffaut.

Les pel·lícules en versió original subtítulada no és tot el que programa el Truffaut. Tot i que la gestió és privada, el cinema és municipal, i per aquest motiu també acull moltes propostes culturals gironines, com ara el Cicle de Cinema i Solidaritat. «Junt amb l'Ajuntament, decidim crear un cicle anual en què cada mes convidem una ONG perquè presenti el seu projecte i passem la pel·lícula de ficció o el documental que pugui reflectir millor la seva organització.» Aquest és un exemple de la implicació que el Cinema Truffaut té amb el teixit associatiu de la ciutat de Girona. També promou i potencia productors i directors de les comarques gironines projectant els seus curtmetratges, llargmetratges o documentals. «Fins i tot hem fet concerts al vestíbul i exposicions fotogràfiques artístiques, tot sempre vinculat amb alguna projecció de cinema», afirma Ribas.

Reformes del Cinema Truffaut

L'any 2000 es va rehabilitar la sala B del cinema i la nova entrada, ubicada al carrer del Portal Nou. Després d'aquesta reforma inicial per poder posar en marxa el Cinema Truffaut, el 2007 es reconstruí el sostre del Cinema Modern, que s'havia enfonsat a causa de filtracions d'aigua el mes de maig. El 2012, el cinema va passar de ser analògic a ser digital amb la instal·lació d'un projector NEC d'última generació. Aquest procés va ser possible gràcies a una subvenció especial del Programa MEDIA de la Unió Europea i a una subvenció extraordinària de l'Ajuntament de Girona que va cobrir el seixanta per cent del cost total. També es van renovar les butaques i el sistema de calefacció i aire condicionat de la sala pensant en la comoditat dels espectadors. Respecte a l'estructura, no ha canviat res més.

Als inicis de la gestió del col·lectiu del nou Cinema Truffaut, quan l'engranatge començava a funcionar, es va fer evident que es necessitaven dues sales: una per a la programació estrictament regular de les pel·lícules d'estrena i una altra per encabir-hi tots els actes programats. El coordinador exposa que «al principi n'hi havia molt pocs, però ara hi ha setmanes amb un acte per dia. Això incomoda molt l'espectador, per-

>> Carles Ribas al Truffaut. (Autoria: CRISTINA CANTAL)

>> Una sala del Truffaut amb referències cinematogràfiques. (Autoria: CRISTINA CANTAL)

què a vegades ve a veure una pel·lícula i es troba que aquell dia no la passem». Les distribuïdores també exigeixen un mínim de projeccions en un temps determinat, que alguna vegada no es poden complir per manca d'espai. «Tot i que ho entenen, és clar que fan falta dues sales.»

La nova reforma del Cinema Modern està inclosa en el Pla d'Obres 2018-2019 de l'Ajuntament de Girona. «Per sort, sembla que aquesta crida que portem anys fent s'acabarà complint. Ja ho veurem. Segons l'Ajuntament, la reforma està planificada i hauria de començar a principis de l'any vinent. També serà una bona ocasió per annexar-hi el Museu del Cinema, que sempre ha trobat a faltar no tenir una sala de projeccions. Esperem que tots els actes del museu també es puguin encabir en aquesta futura sala», conclou Carles Ribas.

El Cinema Casino de Begur

Al llibre inèdit *Història de Begur*, de Salvador Raurich (1944), i en un document notarial conservat a l'arxiu municipal (AMB, Fons Família Fullola-Pericot), es relata que el Casino Unió Bagurenca va néixer de la unió dels dos casinos existents, anomenats El Bagurense i La Unió. Aquest document notarial data de 1869 i el firmen els membres de les juntes dels dos casinos: Josep Prats Ferriol, Josep Pi Sirés, Josep Serrallés Marquès, Josep Caner Bataller, Ramon Tusell Caner, Francesc Rocas Forgas i Francesc Roger Puig. L'edifici del Casino va ser construït a l'era del Mas Carreras i, per a la seva construcció, s'utilitzaren les pedres d'una torre de defensa que hi havia. Cap al 1900, les activitats del Casino van decaure i ja només s'hi feia alguna festa. Entre 1910-1915 va ser venut per un dels fills dels socis a la

cúria de Girona i es va convertir en escola. Actualment, continua sent propietat de l'Església, amb la qual l'Ajuntament té conveni per tal de poder-ne fer ús.

Ernest Sais és el tècnic del Casino de Begur. La seva passió pel setè art li ve de la infància. Nascut el 1950, és fill de pescadors de sa Tuna. El 1957 va aparèixer en escena Pere Casadevall, un apassionat del cinema de Barcelona que estiuejava a la cala begurenca, on s'havia fet una casa. «Li va dir al meu pare que li agradaria fer cinema a la plaça del municipi amb el seu projector. Jo era petit, tenia set anys, i ajudava el meu pare i el senyor Casadevall amb el que em demanaven. Posàvem un llençol blanc de matrimoni a la plaça i hi projectàvem diverses pel·lícules», explica Sais. És en aquest moment quan el món del cinema va entrar a la vida de l'actual tècnic del Casino de Begur. El 1965, Mariano Frigola, propietari d'un cinema de Begur, convidà Ernest Sais a treballar a la seva cabina de projecció. «Em va explicar com funcionava tot i, quan vaig veure aquell

monstre de màquina, em vaig tornar a enganxar al cinema i ja no he parat mai més.»

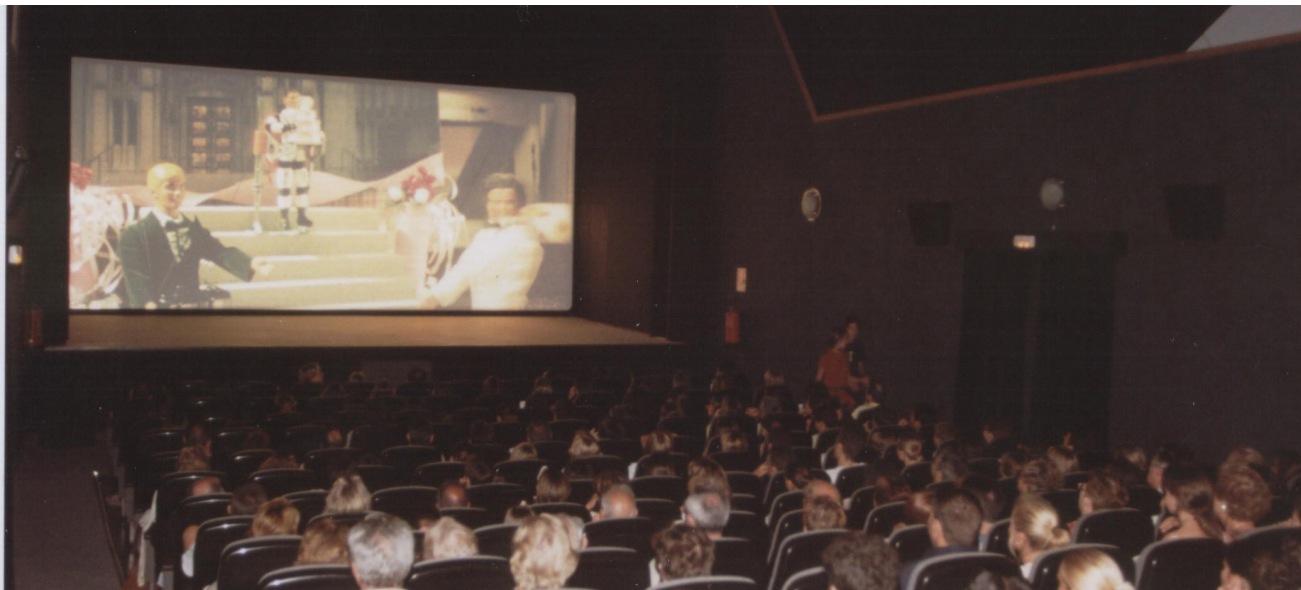
L'edifici del Casino Cultural de Begur té molta història. «Quan jo era petit el mossèn del poble ja feia cine», recorda el tècnic. Begur tenia dos cinemes, però el 1968 el municipi es va quedar sense cap sala cinematogràfica. Quan va arribar la democràcia, els regidors de l'Ajuntament es van plantejar fer cinema per a la mainada i van comprar un projector petit, de 16 mil·límetres. «Un dia, amb un amic, en Corominas, vam pensar que podríem intentar projectar una pel·lícula al vespre, amb aquelles condicions, a veure si teníem bona resposta per part del públic. I se'ns va acudir fer una de les pel·lícules més famoses d'aquell temps, *Tiburón*, la primera. Va ser un èxit rotund i, fins i tot, vam haver de posar cadires als passadissos», relata Ernest Sais. En vista de l'èxit, es va crear l'Associació del Casino Cultural, que programava cinema, havaneres i altres actes a través de l'Ajuntament. «Quan vam veure que la

gent venia, ens vam plantejar comprar un projector de segona mà de 35 mil·límetres, per fer bon cine per a la gent gran i, fins a dia d'avui, encara ho continuem fent.» A finals de la dècada dels setanta, començà la nova etapa del Cinema Casino de Begur amb el guiat-

>> Edifici del cinema de Begur. (Font: AJUNTAMENT DE BEGUR)

>> Sala del Cinema Casino de Begur el 2001.

ge de l'Ajuntament i d'Ernest Sais. Al Casino Cultural també s'hi fan altres activitats, a banda de les sessions cinematogràfiques. És un centre cultural amb sala de piano i sala de manualitats.

Model de gestió del Cinema Casino de Begur

El Cinema Casino de Begur és el típic cas d'una sala totalment municipalitzada. Tot i ser propietat de la parròquia, està cedida a l'Ajuntament, que el gestiona. Ernest Sais forma part de la plantilla de l'ens municipal com a tècnic del Casino de Begur. «És un cine públic de poble, perquè si estigués gestionat per un particular no se sostindria; els números no surten», afirma Sais. Respecte a la facturació, tot el que es recapta a taquilla s'envia directament a l'Ajuntament, que s'encarrega de la gestió econòmica de tot el que requereix la sala de cinema. «Malauradament, sempre hi ha dèficit, entre les instal·lacions, les despeses mensuals i les projeccions. Però la finalitat no és guanyar diners, és oferir un servei al poble de Begur», especifica el tècnic.

La sala té 180 localitats i l'ocupació setmanal varia molt. El públic majoritari són barcelonins que passen els caps de setmana a la residència que tenen a Begur; els begurencs no van gaire al cinema. «La gent de fora admira que Begur tingui un cinema amb les últimes tecnologies digitals. Som dels pocs cinemes de poble de per aquí que tenim 3D per poder projectar. Respecte al so, tenim Dolby 7.1. En conclusió, Begur té un equip de projecció a l'última»,

s'enorgulleix Sais. Les inclemències meteorològiques incideixen negativament sobre el Casino perquè, quan fa mal temps, molts dels visitants provinents de Barcelona no van a passar el cap de setmana al poble. També hi ha molta diferència entre l'estiu i l'hivern: durant l'estació freda no hi ha gaire afluència de gent per Begur.

L'elecció de les pel·lícules és a càrrec d'Ernest Sais. «Em fixo molt en el públic que tenim, que és majoritàriament gran. Projectem drames, musicals i comèdia. M'informo de les pel·lícules que més han recaptat i de les que van dirigides a la gent gran per escollir les millors opcions per al nostre públic», afirma el tècnic.

Al Cinema Casino de Begur rarament s'hi fan estrenes. Les pel·lícules solen arribar tres o quatre setmanes després d'haver-se estrenat. «No tenim prou públic per fer estrenes, ja que per fer-ne cal un mínim de públic que les distribuïdores demanen i que nosaltres no assolim. Quan una pel·lícula ja s'ha estrenat, es pot comprar per un preu tancat i és quan aprofitem per emetre-la.» Aquest sistema té avantatges i inconvenients. Per una banda, tenen l'oportunitat de veure com rep el públic la pel·lícula i quin èxit de taquilla té abans de decidir projectar-la i, per l'altra, es troben que el públic potencial moltes vegades ja ha vist la pel·lícula quan aquesta arriba a Begur. «Per això no em centro normalment en grans estrenes, sinó en altres tipus de cinema. Les grans estrenes les deixo per a les multisales, que són les que tallen el bacallà, en aquest sentit», conclou Ernest Sais.

Reformes del Cinema Casino de Begur

El Cinema Casino de Begur ha passat per diverses reformes, tant de remodelació com d'estructura. «Ara deu fer uns divuit anys, cap a l'any 2000, es va haver de tancar l'edifici del Casino Cultural, perquè la teulada tenia unes bigues antigues encara de fusta que estaven molt malmeses. Es va tancar durant un any i mig. Es va tirar tot el teulat a terra, es va fer tot nou i, en el mateix moment, es va aprofitar per arreglar la sala de cinema. Es va insonoritzar la sala i es van posar altaveus nous. Les butaques ja s'havien canviat uns anys abans d'aquesta reforma. I ara el cinema està molt bé i molt ben cuidat», afirma el tècnic. El cinema reformat va obrir les portes el juny de 2001 i segueix projectant pel·lícules sota el guiatge d'Ernest Sais i de l'Ajuntament de Begur fins a dia d'avui.

El Truffaut de Girona i el Casino de Begur són dos casos de cinemes de propietat municipal, tot i tenir diferents tipus de gestió. Però a les comarques gironines també hi ha el cas de les sales cinematogràfiques que, tot i ser de caràcter privat, també reben suport dels ajuntaments. Alguns exemples són el Cinema Catalunya, de Ribes de Freser, gestionat per l'associació sense ànim de lucre Amics del Cinema de la Vall de Ribes; el Cinema Mundial, de la Bisbal d'Empordà, on es fan sessions eventuales amb el suport de l'ens municipal, i el Cinema Montgrí, de Torroella de Montgrí, gestionat per Jordi Bellapart a través de l'entitat Cine Club Torroellenc.